

PERŽVALGA.

— Maskolijos valdžia dėl greitesnio sumaskolinimo lietuvių paskyrė šįmet vien tik Kauno gubernijoje įveisimui pradinių mokyklų 39,662 r. 78 k., iš tos sumos 9,413 r. 92 k. dėl parapijinių (pravoslaiviškų) mokyklų reikalams. Tokios pat jei ne didesnės sumos tapo paskirtos ir Vilniaus, Garteno ir Suvalkų redybons.

— „Uk.“ Nr. 1 š. m. praneša iš Vilniaus, jog tę nuo Naujų Metų tapo uždėta tam tikra policijos mokykla, kur moki na ant žemsargių tarnystos 6 savaites, ir išlavusius „kursą“, leidžia į vietas. Tę jau mokinama ne tik naujokus, geidžiančius to urėdo, bet ir senus urėdininkus, kurie, girdi, dar nežina savo pareigų.

— 30 (17) lapkričio p. m. Vilniuje buvo apvaikštinėtas jubilėjus grapo A. Plioterio, to paties Plioterio, kurs padėjo valdžiai pastatyti Vilniuje Muravjovo-Koriko paminklą. Caras atsiuntė širdingus linkėjimus, o su juom, žinoma ir visa caro šunija, net ir diecezijos administratorius, jį sveikino. Švėkšnos klebonas Maciejovskis ir b. stašina nusiuntė net lietuvišką telegramą! Patriotai!...

— Seniaus bažnyčios katalikų prisakymuose buvo minuojama davinėjimas „dėšimtinės“. Vėliaus ją panaikino, idant sugražinti „dvidėšimtinę“. „Uk.“ rašo iš apygardos Šiaulių pav. (Kauno gub.), jog kunigai kalėdodami taksavoja kiek kas uždriba ir tada ima duoklę. Bernams imantiems 25 rub. algos atima 5 rub., 30 r. — 6 r. ir tt.

— Tuloje Vilniaus bažnyčioje, beeinant dievmaldystei, kazi-kas metė ties altorium dinamitą, kurs plyšdamas sužeidė daugelį maldininkų.

— Vilniaus ir Mogilevos diecezijų kunigai gavo nuo valdžios užkvietimą važiuoti

Mandzurijon, į karės lauką, dėl aprupinimo Dievo mylis tomis mištančių kareivių, kurių daugelyj vietų yra apie 40% katalikai. Daugiausia, tai lietuviai ir lenkai.

— Žinomas Baltstogės buidelis, kur dusyk buvo megina ma nušauti, poliemeisteris Metlenko, tapė valdžios prikaman dieruotas prie Vilniaus general-gubernatoriaus valdžios. Naujas poliemeisteris, Pielenkinas, pasirodė esąs toks pat kraugeris. Pasimirus vienam darbininkui, jis norėje nedausti draugams jį lydėti su iškilme į kapines; už tai tulas vaikas jį norėjo nušauti, bet nepataikė. Vaikiną suėmė, ir, žinoma, vargšas bus nuožmiai nubaustas.

Isz Lietuvos.

Punskas, Suvalkų gub.

Į ką pavirto pamokslai, parodo šis paveizdas. Kun. Slavenis, gyvendamas Punskė, pridarė daug biaurių istorijų; kaipo įžymiausią turiu paminėti istoriją Dziadolikienės iš Kampučių. Vietiniai žmonės kalba, kad tą moteriškę visai nekaltai ir neteisingai kun. Slavenis išsakyklos išpublikavojo: mat Kampučių Dziadolikienė labai nesutinka su savo mošele Katriute Dziadolikiute, kurią kun. Slavenis „ypatinga meile numylėjo“; Katriutė Dziadolikiutė, turėdama peklšką neapykantą apie savo marčios, nuėjo ir suskundė ją savo dvasiškam tėveliui; „dvasiškas tėvelis“ visai baudė Dziadolikienę, kuri suvis neklausė kun. Slavenio; užtai kun. Sl. didžiai iširdėš ant Dziadolikienės, pasakė ant jos biauriai nepadorų pamokslą, o K. Dziadolikiutę, eidamas į Liubavą išsivežė už „pakajauką“. D.

Kalvarija, Kauno gub.

Neseniai čia pasimirė kunigas Juozapas Myka, kurs gy-

veno Kalvarijoj savo name. Per visą savo amžių jis šykštavo, net ir pavalgyti gerai sau gailėjos. Bet priejo ir smertis. Kaip tik daktars pasakė, kad jis greit mirs, sesuo Mykos, Amelija, grobė už skrynelės, kurioj gulėjo bylietai ir pinigai, ir pradėjo traukti peilangą. Kunigas pamatęs tą, sušako: „Jezus Marija! — mislyjau dar gera ką padaryti bet jau negaliu. Žmonės, melskitės už mane.“ Ištaiqs tuos žodžius jis numirė. Gentis peršermenis (laidotuves) barės ir pėsės dėl turtų. Bet sesuo Amelija niekam nedavė negrašio. Teip tai mūsų kunigėlių turtus pagauna svetima gaspadinė, o gentis tik pasidras ko gerai! P. K.

— Šiąvasar Bukančių sodėj (Felsių pav. netoli Ukrainų) šeimyna Sugaudžių su dalgiu supiaustė Petrą Bukantą. Su sibirė jie dėl žmotelio žemės. Bukauts gul dabar Sedos ligonbutyj, vardu beišgis. Byla atiduota po „sliedovateliu“. Daug panašių atsitikimų priemus randas dėl to žmotelio žemės! P. K.

„Kankiniu kasos“ komiteto Pranešimas. *)

Pačioj Lietuvoj nebuvo ligšiol jokios draugystės, kuri plačiau užsiimtų šelpimu nukentėjusių už politišką ir tautišką judėjimą, o tuo tarpu nukentėjusių atsiranda vis kas kartą daugiau.

Dabar Lietuvoj susitvėrė „Kankiniu Kasa“, kurios tikslu yra šelpiti visus nukentėjusius už politišką ir tautišką lietuvių judėjimą be skirtumo nukentėjusių ypatų paziurų.

„Kankiniu Kasa“ 1) organizuos pinigų rinkimą, 2) rinks žinias apie nukentėjusius ir 3)

*) Žiur. 52 Nr. „Vien. L.“ p. m. trumpą apie tą paminėjimą „Peržvalgoje“. Tas laiškėlis nepatilpo teip ilgai dėlei visai ne nuo mus prigulinių aplinkybių. R.)

skirs ir suteiks jiems pašalpa.

Visus „Kankiniu Kasos“ reikalus veda Komitetas, kurs turi savo rankose kasą, paskiria ir išsiuntinėja pašalpas.

Kas pusmetį „Kankiniu Kasos“ Komitetas gaurs laikraščiuose apyskaitas įėjusių į kasą ir išleistų pinigų.

Pradėdamas savo darbą Komitetas kviečia visus prijaučiančius paremti jį aukomis, kurios galima siųsti stačiai Komitetui arba per redakcijas laikraščių: „Varpo“ ir „Ukininko“, „Darbininkų Balso“, „Vienybės Lietuvninkų“ ir „Lietuvos“.

Adresas: „Kankiniu Kasa“
Postfach 109
Beru, Schweiz.
„Kankiniu Kasos“ Komitetas.

Politiszkos žinios.

Suvienytos Valstijos.

Praeitą savaitę įnešta tapo kongresan daug skundų ant daugeljo urėdninkų Floridoje, tarpe kurių yra skundziamas tiesdarys Ch. Swaynes emime įvairių paprakų ir kyšių. A. belnas pagedimas amerikoniškos biurokratijos išsiplatino net ir tarpe aukščiausios luomos.

Nubalsuotas tapė sąryšis Amerikos su Kuba, ant kurio praeitame utarninke pasirašė visi senato sąnariai. Nuo šiol Kuba liekasi visai nevaliuosa nuo Amerikos rando užsiurėjimų, vienok jos reikalai turi buti ankščiau surišti su Amerikos reikalais tarptautiškoje politikoje.

Nesenei susektose tų urėdninkų šelmystose, kur jie neteisingu keliu pasididindavo sau algas, tardant pasirodė, jog jie tą lengviai padarydavo su žinia vyriausios užveizdos Vašingtone, kuri dalį iš tų algų pasiimdavo teipgi sau. Matomai visi buvo užganėdinti, tiktai gyventojai turėjo papildyti kassyk nykstantį izdą.

Pilipinų gubernatorius Wright telegrafavo sekretoriui Taftui, reikalaujamas prisijūti tų amerikoniškų mokytojų, kuriems yra tuščių vietų net 160.

KARĖ MASKOLIJOS SU JAPONIJA

Iš svarbesnių šios savaitės karės lauko atsitikimų, reikia paminėti, jog 17 kovo maskolių kreiseris „Bajan“ užvažiavo ties Talienvan ištaka ant japoniškų minų ir išlėkė į padangę su visa kariūmene. Kiek tų prazuvo, laikraščiai nepasako. Toliaus 25 kovo rašo „Daily Telegraph“ japoniečiai įvežę į rytinę dalį prieplaukos Porto Arthuro septynis pirklystės laivus ir juos tų nuskandinę, užkraudami maskoliams iš tos pusės kelią. Jie tą padarę tyčia, nes jie ketina su visoms savo kariškoms pajiegoms traukti nuo Ping Yang ant upės Yalu ir išsėsti kur nors, jeigu pasiseks, apie New Chang. Vienok Aleksiejevas savo raporte carui nuo 27 kovo sako, jog tas esą netiesa. Sulig jo, japoniečiai atsivežę 4 laivus norėdami juos paskandinti, bet jiems tas nenusisekė. Maskoliai juos išvaikė, nors išvaikant paskandinę savo vieną kreiserį. Praeitame utarninke (22 kovo) admirolas Togo vėl buvo antėjęs Portą Arthuro, šiuo kartu jau penktą sykį, ir, pašaudęs pusantrų valandos, atsitraukė. Jo laivynė išmetė apie 200 bombų ir maskoliams užmušė keletą kareivių, tuomet tarp maskoliams pradaužė vieną japoniečių laivą.

Maskoliški laikraščiai rašo, jog maskoliškos kariūmenės, skaitant ir kazokus, mūšiamiečiai esą apie 400,000, bet Londono laikraščiai sako, jog veikpusė iš tų kareivių į karę stoti negali, jau tai dėl išbadėjimo ir išvargimo per sunkią ir ilgą Siberijos kelionę, jau tai dėl nuozmiai siaučiančio tyfo.

Japonija turinti Korėjoje apie 70,000 pestininkų ir kitas savo kariškas pajiegas taupanti, kaip minėjome, ant Yalu upės. Praeitą savaitę tūli laikraščiai praneša, buk maskoliai 1,800 japoniečių antsumos suėmę. Bet apie tą visi kiti laikraščiai pratylyjo; turbūt buvo kėno paleistas išmislas.

Kinų randas atsišaukęs prieš svetimų viešpatysčių suskundu, jog maskoliai daugelyje vietų peržengė jų neutrališkos teritorijos rubežius. Ant to pasiremdamas jis sako, kad dabar jis esąs liuosas nuo savo prizadūbuti neutrališku ir pačioje karėje, ir galys drąsiai prisidėti prie Japonijos, dėl apgynimo savo rubežių. Jeigu tas tiesa, tai Maskolija išties atsiras kebliam padėjime. Tas dar įtrauktų karėn ir tulas kitas šalis. Sako visi laikraščiai, kad kiniečiai būriais traukia prie japoniečių armijos, kur gauna algą, amuniciją ir stoja karėn. Tas darosi, žinoma, slapčiai, bet juk maskoliams ne šilčiau nuo to.

Mandziurijoje tapė ištarme kariško teismo sušaudytas maskolių kapitonas Irkov, kurį pritverė pardavinėjant Japonijai Maskolijos militariškas slaptas. Už tą patį sušaudė Petropilėj kapitoną Leontjev, beveik viena diena.

Vladivostoke maskoliai atidengė po savo drutviete pavestas minas, kurios išėjo pozemiais iš vieno kiniečio namo. Sako, jog maskolių tulas garnizonas suėmęs ties Vladivostoku būrelį Kinų kareivių, besistengiančių dasigauti į pamarį ir susivienyti su Japonijos laivyne.

Pietinė Amerika.

Karė republikoje San Domingo dar tebesitraukia. Tulose vietose rando kariūmenę jau paveikė insurgentus, ir, praeitame ketverge net užgrobė vieną iš didesnių jų stovė-

nių, miestą Azua, bet galo revoliucijos visgi dar nesimato. Sugavo net vieną iš įžymesnių jų vadovų, jenerolą Nikolas Arias, kurio liepimu tapė nušautas amerikoniškas mašinistas, Johnson; suėmę tuojaus, ant reikalavimo Amerikos rando, nužudė.

Balkanų pussalis.

Londono laikraščiai praneša žinią iš Konstantinopolio, Turkijos, butent įvyko sutarimė tarpe Portos ir Maskolijos bei Austrijos, įvesti Macedonijoje žandarmeriją, sutaisyta iš vietinių suturkėjusių albaniečių, po vada europiečių aficierių. Suprantama, kad toks sutarymas, tai liglaikinis, kol Maskolija užbaigs su Japonija karę ir kol Austrija sutaisys geriau savo naminius reikalus, kurie dabar labai yra pakrikę.

Dalis darbu.

Trinidad, Col. Vietinių kastynių distrikte, kompanijos partraukė iš kitur daugybę juodųjų ir įstatė juos vieton straikuojančių angliakasių, kurie pradėjo skabsus einančius iš darbo gaudyti. Tam tikslui gubernatorius Peabody nusiuntė į darbavietes 2,000 milicijos, liepdamas nesigailėti jokių pragumų, kad tik sutremti straikierius. Jis sako, ketinas išnaikinti toje valstijoje unijos ir vardą.

New York. Apie 20,000 budavotojų ir murininkų dar tebestraikuoja. Jau murininkai buvo bepagrįžta prie darbo, jeigu kontraktoriai išimant ką kitą sutiks neimti prie darbo ne prigulinčių prie unijos, bet tiejie nesutiko ir straikas tebėra pilname karštyj.

Girard, Kan. „North American“ praneša, jog tēnykštis socijališkas laikraštis „Appeal to Reason“ išgavęs labai svarbias anti-unijiečių slaptas, butent esąs susiorganizavęs iš

labai augstų ypatų tam tikras biuras, prie kurio prigulėjęs ir miręs senatorius Hanna. Tas biuras pirmiaus išlavina gerus šnipukus, kuriuos paskiau įspriaudžia į visokias unijas. Tę jie negana ką išgauna visokias darbininkiškų organizacijų slaptas, bet dar prisėja tarpe jų visokių vaidų ir išryčių. Daugelis tokių šnipukų esą patekę net į unijų vadus.

Baltimore, Md. Čia priėjo prie sutaikos telegrafistai su geležinkelio kompanijoms, kurios apie 300 darbininkams pakėlė nuo 2-10 dol. mėnesinę algą.

Des Moines, Ja. Pareikalavus angliakasiams pakelti uždienos darbą mokestis, savininkai kastynių pagrūmojo uždarys darbavietes, per ką netektų darbo apie 30,000 žmonių. Darbininkai dar galutinio veikimo nenusprendė.

Sharon, Pa. 400 Youngstown'o mašinistų pametė darbą, nenorėdami priimti antro sumažinimo 10% mokesties.

Iš Amerikos.

Karė priešais deginimus ant laužo. Mississippi valstijoje susivienijo daugelis įvairios pakraipos organizacijų į kovą prieš lynčiavimą juodųjų ir ypatinagai deginant ant laužo. „Pakelsime visas spēkas ir per prievartą bei pavyzdžius, žodžiu ir plunksna, morališka spēka bei įtekme, sustabdysime tą velnišką, barbarišką, neįstatymišką, nežmonišką ir bedievišką būdą deginimo žmoniškų esybių“.

Antkoremiškas anarkizmas.

New York. Kaip žinomu yra, jog čia tebelaukia nusprendžio Supreme Court angliškas anarkistas, John Turneris. Praeitą sanvaitę laikant jam kalbą, tapo užklaustas: argi anarkizmas mislina page-

rinti žmogaus buvį ir išsivinioti pats savo teorijoje užmušinėjant valdonus, jis atsakė, jog prašalinimas despotų nėra pamatiniu akmeniu anarkizmo ir kad anarkizmas tiki tik-tai į busiantį surėdimą draugijos, kuri galės save valdyti be organizuotos prievartos.

Pristigo farmos darbininkų.

North Carolina ir Išnašos valstijoje, prisiartinus pavasariui, pradėjo jieskoti farmeriai darbininkų, bet niekur negali gauti. Praėjusiuose metuose tą beveik visur ant farmų dirbo juodieji, bet sumazinus jiems algas, visi išsidangino kitur. Farmeriai plaukus raudoni nuo galvos, nes likus neaplibtomis farmoms gresia abūnas badas.

New Yorko tunelis.

New Yorke tapė užbaigtas kast požeminis kelias, kurs prasideda nuo 100 ir 30 gatvių ir baigiasi ant Fort Georgia, ant salos Manhattan. Veik visas kelias tapo iškirstas per uolas, ir yra antras iš didžiausių Amerikoje, po Hoosec, Massachusettso valstijoje, tunelių.

Vargšas vargšą gelbsti.

Harrisburg, Pa. Dabartinis Pennsylvanijos gubernatorius, S. Pennypeckeris, per įtekme savo pusbrolio, senatoriaus Quay, tapęs šios valstijos gubernatoriumi, dabar ilgisi gauti vietą teisdario į Supreme Court. Kadan-gi tas priguli nuo balsavimo, o Pennypeckeris beveik visur sutinka sau priešus, tai Quay nori sužadinti žmonėse pagailą ant „vargšo“, sakydamas: „Pennypeckeris yr biednas, ir aš noriu jam suteikt vietelę, kur jis turėtų užtektiną įeigą, dėl ramaus užbaigimo savo gyvas-ties“!

Lietuvizkos Parodos Komitetui, Amerikoje.

1. Ką daryt su likusiais Liet. Par. daigtais: ar juos kam dovanoti, ar parduoti, ar sau pasilikti? O jei pasilikti tai ke-no globai juos pavesti, kame juos laikyti, kaip ilgai laikyti ir iš kokio šaltinio imti pinigų apmokėti vietai, prižiūrėti daigtams etc.? Jei jų užbaigimu parodos reikalų užsiimti negalėtumėt, tuomet reikėtų pavesti šiuos reikalus kitiems žmonėms, prisiuntus mums tam tikrą raštą su pažymėjimu:

a) kam paveda užbaigimą Parodos reikalų „Liet. Par. Kom.“.

b) kokią sumą pinigų paskiria pridengimui kaštų, su Parodos reikalų užbaigimu.

2. ar butų reikalinga ir nau-dinga parašyti straipsnį apie įrengimą Liet. Parodos Pary-žiuje, apie žmones, prie to dar-bo prisidėjusius, apie kliūtis, kurias reikėjo pergalėti etc.?

Man rodos, kad išaiškinimas parodos reikalų prašalintų ne vieną nesusipratimą ir labiaus užganėdintų visuomenę.

Tą reikalą, žinoma, parankiausia būtų man atlikt. Bet tiek beda, kad aš delei materiališkių gyvenimo sąlygų, ne pirmą negalėjau preit prie to darbo, (nė dabar negaliu preiti. Aš tą darbą tik tuomet galėčiau apsinti atlikti, jei man būtų gvarantuotas tam tikras atlyginimas.

Atidėti tą darbą ant velesnio laiko aš nenorėčiau, nes, viena, gal atsirast kokios naujos kliūtis, o antra, daug ką gali žmogus užmiršti.

Turiu čia pridurti, kad, pa gal mano ploną, aprašymas Liet. Par. įrengimo bus rimtas, paremtas ant faktų ir laiškus, neįsileis į kritiką mus darbų ir neužgaus nė vieno žmogaus.

8. I. 04. Daumantas.

Dr. J. Basanavyčius teiravosi ir jau pernai pranešė, kad lietuvišką muzėjų Prusuose jokiū būdu įtaisyti nėra galima. P. Daumantas dabartės klausia, ką padaryti su likusiais nuo parodos daigtais? užlaikymas jų Prusuose, sako, kaštuoja.

Daigtai likę nuo Parodos, aš mislinu, yra menkesnės vertės, bet svarbus yra knygynas, ypač rankius veik visų išleistų Prusuose knygų. — Tą reikėtų saugoti.

Mano mislia tą knygyną ir daigtus likusius nuo parodos geriausia būtų, kad pernešti į Ameriką ir pavesti vienai iš Amerikos lietuviškų institucijų, minėtina tai, kuri apsiims likusius nuo parodos daigtus ir knygas nevien užlaikyti ir užžiūrėti, bet ir didinti.

Beje, prisiuntus mano skolin-tas parodai knygas, pasige-dau rankraščio Lauryno Ivinskio: „Naktis Pirmoji Edvardo Youngo“ ir „Sudna Diena“. Užklausiu p. Daumantą per laišką, kas buvo do priezastis neprisiuntimo, bet iki šiol ne-gaunu atsakymo. Jei rankraš-tis prapultų, būtų didelė nelaimė. Aš bučiau priverstas pasirokuoti sau už jį iš pinigų likusių nuo parodos.

Kun. J. Žilinskas.

Kad mūsų tautiški darbai atžagariai eina, parodo ir šitas pastaras atsiliepimas p. Daumanto, kurs — ažuot buti ap-garsintų bent pabaigoje sausio mėnesio — gulėjo, regis, pas p. prezidentą užmestas, iki pasibaigė balsavimai dėl likusių nuo Parodos pinigų. Taigi visuomenė dabar bus priversta vėl kolektą daryti, idant nedingtų daigtai ir knygos.

Ant p. Daumanto paduotų klausimų, aš taip atsiliepiu:

P. Daumantas turėtų užbaigti visus reikalus Parodos pats, kaip žmogus, po kurio akia ir su kurio žinia viskas atsitiko.

Kiek pinigų dar reikės dėl uždengimo kaštų užbaigimui Parodos reikalų, nė p. Daumantas nė kas kitas šiandien nežino. Todėl tegul p. Daumantas uždengia tuomi tarpu, kas reikint, iš sumos jam duotų atlikusių nuo Parodos pinigų, kuriuos mūsų visuomenė turės jam sugražinti.

Raštą parašyti apie Parodos atlikimą prigulėtų p. Daumantui, nes jo rankose randasi visi reikalingi dokumentai.

Likusius daigtus reikia prisiųsti į Ameriką, ir dėl jų patalpinimo, ir tt. turės rupestį mūsų tautiškos organizacijos; rasi tatai bus šiokia-tokia pradžia dėl įsteigimo Amerikoje tautiško namo, tautiško muzėjaus ir knygyno.

21. III. 1904 J. Šliupas.

Pagal p. Daumanto atsišaukimą, ką daryti su likusiais nuo Lietuviškos Parodos daig-tais, aš paduodu užmanymą viską Amerikon pagabenti ir užlaikyti po globa Susivieny-jimo Lietuvių Amerikoje ir Tėvynės Mylėtojų Draugystės, kurios, tikiu, apsiims tuos daigtus priderančiai užlaikyti, kaip ir didinti knygyną, renkant visus lietuviškus raštus — dovanotinai ir pirktinai. Kaštus užlaikymo to „Lietuviško Muzėjaus“, pasitikiu, noriai sudės lietuviška visuomenė, kurie labai dideli juk nebus. Jeigu Amerikos lietuviai su-dėjo pinigus apmokėjimui visų Liet. Parodos kaštų, tai tie visi nuo parodos atlikę daigtai jiems ir priguli, ir jie pasiru-pins juos atsakančiai užlaikyti, nes tai visuomeniška savastis.

Nuoseklus aprašymas įrengimo Lietuviškos Parodos yra butinai reikalingas. P. Daumantas, tikiu, išpildys savo apsiėmimą, žinoma, už paskirtus Jam pinigus, atlikusius nuo parodos.

Kovo 20, 1904, P. Mikolainis.

XIX Seimas S.L.A.

Suomi pranešu guodotiuoms kuopoms ir visiems Susivienijimo sąnariams, jog Seimas šįmet atsibus dienoje 24, 25 ir 26 Gegužės (May).

Svetainė dėl Seimo „Egan's Hall“ kampas Main ir Centre gatvės, Shenandoah, Pa.

Viešbutį ir vietą apsigyventiui delegatams malonės pagarsinti vietinė, rengenti Seimą Shenandoah'o S. L. A. kuopa.

Guodotinos kuopos teiksias pasirūpinti išrinkti savo pasiuntinius (delegatus) ir gerai apsvarstyt apie naudingus užmanymus, kas galėtų tobulinti mūsų visų mylimą Susivienijimą. Visi geri tautiečiai-lietuviai, pasiturinti vertelgos, kurie visados yra rėmę Susivienijimą, lai nepasigaili keleto dolerių dėl atsilankymo ant Susiv. Seimo. Yra tai graži „ekursija“, geras pasivėžimas ir naudingas pamatymas Seimo, kur daugybė iš visos Amerikos suvažiuoja lietuvių-delegatų, ir kur kaip broliai rodavojasi apie Susivienijimo ir abelnai tautos reikalus.

Kuopos savo delegatams turi įduot atskiriai paliudyjimus ir įnešimus.

Priėmimui delegatų paliudyjimų (mandatų) ir surašymui pasiuntinių (delegatų) prieš atidarymą Seimo 24 d. gegužės ant 8:30 iš ryto, skiriu tris sekančius delegatus, kurie malonės pributi ankščiau į svetainę:

Du iš 23 kp. Shenandoah, Pa. Vieną iš 13 kp. Minersville, Pa.

Norėdami suteikti XIX Seimui daugiau linksmumo ir džiaugsmo, visos kuopos ir pavieniai sąnariai su ypatingu pasišventimu stengkimės pasidarbuoti dēlei praplatinimo ir padauginimo Susivienijimo sąnarių. Kuodaugiaus dėl Susiv. pasidarbuosime, tuo jis mums bus garbingesnis ir malonesnis.

J. Tareila,

S. L. A. prezidentas.

Dr-te D. L. K. Vitauto. So. Boston, Mass.

Artinantis Susiv. L. A. Seimui, mūsų Dr-tė ant susirinkimo nutarė paduot visoms dr-tėms, prigulinčioms prie S. L. A., ant apsvarstymo, o seimui ant nutarimo, kad sąnaris prigulintis prie bent kokios dr-tės, podraug ir prie S. L. A. ir užvilkinęs savo mėnesinę, neturėtų tiesą paskirti savo posmertinę niekam, kaip tik tai dr-tei, iš kurios jis priguli į Sus. Štai dėl kokių priežasčių: Sus. suspenduoja savo sąnarį už 1-mą kvartalą, o išbraukia iš Sus. knygų už 6 mėn. neužsimokėjusius, bet muš (daugiausiai ir kitų teip) dr-tė suspenduoja taipat lyginai kaip Sus. už 3 mėn. ir braukia už 6, jei sąnaris nesiprašo palaukėjimo. Bet kada prašos, tasik dr-tė neturi tiesos išbraukti ir už 12 mėnesių. Taigi, idant dr-tės neprapuldytų \$6,00 mėnesinių, ir kokiam atsitikime palaidojimo kaštų, tai būtų geriau, kad centrališkas komitetas tokio sąnario nemokėtų posmertinės jo paveldėjams, bet draugystei ar draugystės komitetui.

Dr. sekr. J. Raulinaitis.

Iš lietuviškų dirvu Amerikoje Waterbury, Conn. Sulau-

kėm pavasario, oras gražus — šiltas, višutinis ploščius tur eit ant atsilsio, nes jau gana jis mums priartavo — net per ilgai tarnaudamas įsipyko. Žmoneliai, o ypatingai lietuviai, pasidėję ploščius daug lengvesni prie visokio darbo, gal pradės su didesniu noru darbuotis ir ant tėvynės labo, ant ko matosi labai linksmi ženklai, ir judina širdį kilti viltis. Darbo turime pilnas rankas, progos ir vietos yra užtektinai, kad tik noras būtų darbuotis. Teisybė, rardasi vyrai, kurie prisitaikę prie geresnės progos, šį-tą nuveikia, iš ko visi geros valios lietuviai džiaugiasi. Gaila, šįmet nuo

kalėdų iki velykų veik nieko prakilnesnio dėl tėvynės labo nebuvo veikta Waterburyje. Bet jau dabar tautiečiai temyja į pirmutinę progą, o ją sulaukę, ką prakilnesnio mėgis surengti.

Girdėtis daugelį lietuvių kalbant, jog nori Waterbury apieisti, kada gi jau čia tiek lietuvių apsigyveno, kad sunku visiems gauti užsiėmimą. O kas blogiausia, kad čia nepabaigti parapijų ir parapijonų vieni ant kitų šnairavimaisi ir visame nesutikimai, kas trukdo visokį geresnį užmanimą. Nors ką nori daryk, vis rasis priešininkai, į kuriuos geriausiai prisistebėjęs pamatysi, kad tai parapijonai ir didi „ricieriai“ parapijos arba kunigo.

Kaip tai atsimainė laikai! Pirmiausiai lietuviai iš visų pusių traukdavo į miestus ir miestelius, kur buvo lietuviška parapija ir kunigas, idant juos kunigelis ką nors gero pamokyty ir jų gyvenime suteiktų suraminimą. Bet šiadien mūsų kunigai teip išmokino, kad vargšai žmonelės-darbininkai, neįstengdami savo mokytojų nusikratyti, patįs jieškosi sau ramesnės vietos, kur nėra lietuviško kunigo. Puikiai išmokino, nėra ką sakyti! Bemokindami prisipirko farmų, namų, kiti net karčiamas sau įsitaisė, na, o mūsų zokoninkas, kuris per savo gyvenimą „aštriai pakutavojasi“, už kelioliką šimtų dolerių įsitaisė „sportišką auto-mobilių“, su kuriuom, tur but norėdamas didesniai pakutavotis, jau ne į vieną tvorą įstrigo. Kiek tai žmogus turi „pakutavotis“ pakol tą velnišką vežimą iš tvoros išuardina.

Tai gi mokytojų lekcijos matomai atnešė didžiausią naudą patiems mokytojams, o mokiamos avelės kaip buvo teip ir pasiliko avelėmis, tik su permaina, kad be vilnelių. Gaila. avelių, sušals.

Bažnytinis.

Shenandoah, Pa. PALAIMINTA SUTAİKA. Čia keletas metų atgal, atsiradus keletui laisvamanių, iškilo tarpe tikinčiųjų didelis sumišimas. Jie baisiai pradėjo laisvamanius persekioti ir net kunigai su parapijiniais komitetais išleido smarkų carišką „ukazą“, užginanti numirusius laisvamanius laidoti ant lietuviškų kapinių; nepriėmė nė tų, ką mirė be atlikimo velykinės išpažinties. Po tokio padavadijimo, pasi-pylė ant laisvamanių neturinčių savo kapinių visokios pliovonės. Vieni išjuokdami patarė laidoti „durbankiuos“, aštri žadėjo sunaudoti numirusius dešromis, treči liepė vežti giriosna ir t. t. Girdėdami tą visą, laisvamaniai sukruto prie darbo, dėl apgynimo savo numirėlių, ypatingai tuom smarkiai griebsi tulos vietinės draugystės (Vitauto, Lietuvos Sunų). Tuojaus nusipirko po gabalą žemės ant svetimtautišku kapinių, vien tik dėl palaidojimo savo draugų. D-ste „Laisvės Lietuvių“ nuėjo dar toliaus: ji, išradusi, jog lietuviams reikia butinai turėti nuosavės liuosos kapinės, nors per didelį vargą ir kaštus, ji tokias kapines įsitaisė. Šadien tos kapinės stovi dailiai aptvertos aukšta akmenine tvora, takeliais pagražintos ir apsodintos žaliais medeliais, žodžiu pastojos vienos iš gražiausių lietuviškų kapinių. Tą padarius, su greitumu žaibo tapo atmainyti visi tie cariški nuozmūs „ukazai“, ir dabar Shenandoah'e užstojo palaiminta sutaika, kad vilkas su ožka ganosi ant vienos ganyklos — dievuočiai yra laidojami greta su laisvamaniais! Turbut jau netol sudna diena — žmonelės kalba. Tai gi, jeigu kur dar randa si netolerancija (neapykanta) ant laisvamanių, ir tikintieji nepavėlija jiems pasimirus laidoti ant savų kapinių, mėš, shenandoah'iečiai, širdingai

velijame pasekti mūsų pėdomis — įsitaisyti savas kapines. O jeigu dėl kokių priežasčių tas butų negalimu, tai atsišaukite į Shenandoah, ir pasilaidosite ant tų kapinių, katrų norėsite.

B. D.

Meriden, Conn. Malonu darosi ant širdies skaitant mūsų tautiškus laikraščius „Vienybę L.“ bei „Lietuvą“ su gerais užmąymais ir pamokančiais straipsneliais, o vien labiausia palieki žmogus linksmas, matydamas kas kartas bundant mūsų brolius iš sunkaus miego, dirbant ant tautiškos dirvos, tveriant tautiškas organizacijas, neskiriant vien ir darbininkų luomos, su pažindinant kas mus vargina ir su kuom mes turime kovoti.

Bet ant nelaimės da daug randasi mūsų priešų, stabdančių mūsų gerus norus.

Štai ir mūsų miestelio lietuviai, kurių čia nors mažai yra (10 šeimynų ir apie 30 pavienių), tuli dar pačiuojasi su svetimtautėms, ir per savo tamsumą kimba į lenkes. Gieda mums, broliai, kad mes niekiname lietuvaites, o apsivedami su lenkėms išvirstame ir patys nežinia į ką!

Tankiai girdėtis šnekant, kad mus lietuvaitės esą netikę, neapsišvietę ir t. t. O, mīlas broli! Ar daug tu joms parodei šviesos? Ar toli jau ir tu pats nužengei apsišvietimę?!... Ar ne geriau butų, kad vietoje saldumynų arba gėrimų, kas labiau protą temdina, nupirktum mokslo knygelę, užrašytum mergaitei laikraštį, prirašytum prie T. M. D. savo mylemą, ir t. t.? Tada veikiai ją apšviestum ir pasigatavtum sau gerą draugę.

Laikraščių čia pareina gana mažai, tik 3 egz. „Vienybės L.“, 5 „Lietuvos“ ir 4 „Saulės“.

Skaitytojai, keletą kartų užtėmiję iš savo miestelio žinutes, labai tuli įniršo ant ko-

respondentų, kurie drįsta mat pranešti svetui apie jų nerangumą, ir ėmė šaukt, kad nevalia busią daugiau tokias žinias pranešti; mat ir jie nori kaip caras uždėti ant laikraščių savo paiką cenzorą.

Kaip gi tad reikia kalbėti apie jus, broliai, kurie nepriugulitė prie jokios tautiškos dr. tės, nepripažįstate nė mūsų kankintinių, nenorite šelpiti mokslėivių, ir abelnai atsisakote nuo visokių tautiškų reikalų?! Juozo draugas.

Waterbury, Conn. Vietinis Lietuviškas Klubas, matydamas nenuoalų triusą L. L. Susivienijimo, atliekamą dėl labo darbinikiškos luomos, ir supraslamas naudą kokią tas triušas suteiks mūsų tautai ateiteje, nutarė paaudauti ant reikalų to Susivienijimo \$2.50 ir tuos pinigus jau pasiuntė į cent. izdą. Jeigu darbininkai nori atsikratyti nuo juos slėgiančių prietarų ir kapitalistiško jungo, tai patį turi pirmiaus sutverti ir išplatinti darbinikišką literaturą, kaip „Žvaigždės“, „Sargai“, „Biulletenai“ platina „gyvuosius“ rašančius su atlaidais. Tercijoras.

Wilmerding, Pa. Vietiniai lietuviai susirinkę ant varduvių K. Kyršeno, sudėjo aukų tautiškiems reikalams \$3.00, kuriuos prisiųsdami „Vienybės“ redakcijai šep paskiretome: 1.00 kankintiniams, 1.00 mokslėiviams, 50 c. Vištaliui ir 50 c. delegatui (A. Morkunas). K. K.

Forest City, Pa. Mēs turime lietuvišką policmoną, p. J. Kreiciką, kurs nors nemoka nė rašyt nė skaityt, bet vienok yra parapijos prezidentu, ir kaip kunigėlis mokina, teip šis daro. Jis sakosi, kad išnaikysias iš šio miestelio visus „šliukarnius“, ir dabar kurtik prisikabinęs prie lietuvio,

tuoj veđa į belangę; bet lig šiol dar tie, kuriuos sodino, pasirodė esą ne „šliukarniais“ tik karštais dievuočiais. P. Kr. labai užsipuldinėja ant Susiv. L. A. ir ant tų, ką rašosi prie jo: vienus gąsdina šalvą, kitus kiteip, ir tokiu būdu pasisekė keletą „grinorėlių“ nuo Sus. atbaidyti. (Už tą, žinoma, reikia papeikti kunigą, kurs naudojasi tokiais netikaisiais įrankiais dėl kenkimo tautiškam Susivienijimui. R.). Dudubis.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Cleveland, Ohio. 14 kuopa.

Petras Šutris

Juozas Breiva

Petras Tamošauokas

Shenandoh, Pa. 23 kuopa.

Vincas Strolis

Magdė Strolienė

Konstantas Karalius

Jieva Margevyčienė

Aleks. Czekaitis

Raulas Czerneckis

Regina Kaziuniėnė

W. Lynn, Mass. dr. S. Kazimiero.

Mikas Klimaitis

S. Boston, Mass. dr. S. Kazimiero.

Antanas Meškauckas

Martynas Kazlauckas

Juozupas Birgelis

Tamošius Degutis

Juozupas Navickas

Juozupas Putauckas

Jonas Bratėnas

Antanas Pivaliunas

Bridgeport, Conn. 51 kuopa.

Marė Klimiutė

Marė Gudžiuniutė

Viktoras Latvis

„Susivienijimas Lietuvių Amerikoje“ su šiuomi pagarsinimu skaito 91 kuopą, kuriose yra abelnai šanarių 3,840; stoka iki 4,000 jau tik 160, bet tikimėsi, jog kvartale balandžio ir pirmoje pusėj gegužės pasieks skaitlių suvirš 4,000.

T. Astramskas.

S. L. A. sekretorius

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Užsimokėjo:

Iki 28 kovo pagal 9 Nr. „V.“ \$460,72

Springfield liet. mokslėiviams 1,15
Nauji sa. S. Tananevyčius Chic. Ill. 60
Fort. Bagočius, Maynard, Mass 1,00
Naujos k. Springfield, Ill. 6,00
Lomell, Mass. 8,40
Senos k. Scranton, Pa. 9,55
Philadelphia, Pa. 4,80
Gilberton, Pa. 4,80
Kaylor, Pa. 1,80
Cleveland, O. 10,80
Waterbury, C. 23,10
Boston, Mass. 1,20
Baltimorės, Md. kriaučių unija
(turbut auka? R.) 2,45
Port. Leavenworth, K. Matuzas 69
New York, M. Ukialis 60

Viso \$637,57

Išmokėjimai:

29 vasario pašel. mokslėivių
V. Martišiui 8,00
Knyga dėl užrašų dr. r. 20
Sukolekt. čekio J. J. Paukščio 10
„ „ Waterbury k. č. 10
Pačto žymės ir laiškai 42
Centr. sekr. Ram. ant pačtos reik 1,00
Atspaudinimas 5,000 Atsišaukimų 20,00

Išsiuntinėjimas kuopoms, pačtas
ir ekspedicija 10,25

Viso \$40,07

Lieka izde \$497,50

Izdin. T. M. D. J. Naujokas.

Reikale delegatūros į tarp-tautiškąjį darb. kongresą.

(Balsas iš Europos.)

Iš tankių apsvartinėjimų pranešamų „Vienybėje L.“ klausimo apie lietuvių dalyvavimą tarptautiškuose darbininkų kongresuose, iš rinkliavų ant kelionės delegato Bruselin gali numanyti, jog amerikiečiai imasi už to klausimo labai smarkiai. Pas europiečius nieko panašaus neužtėmėti. Už tai Nr. 51 „Vienybės“ p. m. prisieina jiems išgirsti papeikimą už savo ne „krutėjimą“ tame dalyke ir pavadinimą „pavyduoliais“ ir tt. Toksai skyrtumas veikmėse amerikiečių ir europiečių beabėjonės turi savo ir, reikia mislyti, svarbias priežastis. Jomis esti, man rodosi, iš vienos pusės, skirtumas jų pažvilgių ant paties kongreso ir, iš kitos pusės, stoka lietuvių socijaldemokratiškos partijos organizacijų Amerikoje, iš kurios priežasties

reikalas pašelpimo turi būtina buti aikštėj, kad kiekvienas lietuvis žinotų įėjimus ir išėjimus; tada turėsme didesnę patraukimą prie šelpimo ir prie paties mokslo, tada dar geriau dirbs mūsų mašinerija, nes nebus surudijusi ir visur žibės.

Vardan A.L.U. Klubo
S. Dambrauckas.

Argi garbingos Philadelphiajos organizacijos nepatėmijo, kaip Komitetas „Aušros“ išdavė 3-čiame Nr. „Lietuvos“ š. m. savo atskaitas, kurios tapė perspaudintos ir 4 Nr. „Vienybės“? Kankintinių komitetas, tiesa, jau senokai savo atskaitas garsino, bet visgi neant tiek senei, kad skaitanti laikraščius vienaučiai galėtų užsimiršti. R.

Nauji rasztai.

Bitneras. Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Su taisė Šernas, Chicago, Ill. 1904 m. Pusb. 238.

Kada atgal keletas metų lietuviai, kaltinami už nors elementarišką neapsipazinimą su gamtiškais ir draugijiskais mokslais, atšaudavo trumpai ir tisingai, kad neturi tam tikrų rankvedžių, populiariškai apdirbtų, — šiandien jau tokis atsakymas nebeturi jokios vertės, kadangi jau diena iš dienos populiariškai-mokslinaiškai veikaleliai dauginasi ir duoda progą lietuviams ir nemokantiems svetimų kalbų šiek-tiek apsiskaityti ir apsipazinti nors su pirmiausiais mokslo pamatais savo prigimtoje kalboje. Prie tokių rąstų reikia priskirti ir augščiau minėtą veikalelį, kuris turėtų nuosirdžiai buti sutinkamas per kiekvieną lietuvi, mėgstantį pasiskaityti sveikos ir naudingos savo protui medegos, ir ištarti rašėjui, jį sutaisiusiam, širdinga padėką. Daili spauda ir apdirbimas; tarpuose paaiškinimui pritinkami paveikslėliai.

Tolstojus Gr. L. N. Ponas ir bernas. Į lietuvišką vertė Jonas Beržinis. Chicago, Ill. 1904 m. Pusb. 60.

Labai mažai mes turime lietuviškoje kalboje vertimų iš garsių pasaulės raštininkų, kurie vienok butų daug pagėdautinėsnai, negu kokie netikę originalai. P. Beržinis, perguldydamas lietuviškai vieno iš šių dienų didžiausių mįslytojų, gr. Tolstojaus, veikalelį, užsipelno nuo lietuvių padėką, kurie be abejonės kiekvienas tą knygutę panorės nusipirkti.

Praractvos Michaldos karalienės iš Sabbos. Iš naujo atspausa. Laida III. Kaštaitis J. Sakalaucko. Chicago, Ill. Spauda „Kataliko“. 1903 m. Pusb. 48.

Reikia nurausti iš gėdos už mus vienaučius, matant kaip didesnė jų dalis dar toli geriau mėgsta savo protą nardyti dumbuose prietarų, vietoje skaitymo rąstų gerų ir naudingų. Augščiau minėta knygutė sulaukė net trečios laidos. Tai gi, matyt, yra populiariška, ant nelaimės! Perspaudinimas tokių niekų nėra niekuomi išteisinimas, jeigu bent „bizniu“.

G....s. Koip reikia pinti rėčkos, baldai ir kiti pinamieji daiktai. Su 37 paveikslėliais. Pr. 30 k. Tilžė 1903 m. Pusb. 50.

Naudinga knygutė ir verta Lietuvoje tarpe kaimiečių paskleidimo.

Ježas T. T. Auštant. Iš lenkiško sutrumpino Draugaitis. Bitėnai 1903 m. Psl. 126.

Daili apysakutė, paimta iš gyvenimo bulgarų, laikuose kada jie kariavo su turkais, norėdami numesti nuo savo kaklo jų jungą. Lietuvis, ją perskaitęs, pajus širdij savo tėvyniškus jausmus ir pamatys kaip bulgarai budami tokiose pat sanlygose, kaip kad šiandien esame ir mes, tol nesiliovė kovoti, ir nors kraujais

nupylė savo mielą prigimtą žemę, vienok iš nevalės išsiluosavo.

Hartwig Richard. Irokėsu nuodai. Apysaka iš Kanados. Bitėnai, 1903 m. Pusb. 48.

Knygutė neatsizymi ne savo turiniu ne apdirbimu kalbos.

V. Giedris žleido. Smutnas atsitikimas. Iš gyvenimo šiaurvakarinės Amerikos. Skaitymėlis dėl senų ir jaunų. Bitėnai 1900. Pusb. 80. (Gotiškomis raidėmis).

Teip pat kaip ir augščiau minėta.

Naujokas M. Iševiai Kanadoje. Skaitymėlis mūsų jaunūmenei. Bitėnai 1903 m. Pusb. 36. (Gotišk. r.)

Tokia pat.

Namai judosziaus.

Parašė P. Merimee. Vertė J. T. Želvienė.

I.

Man gyvenant Korsikoje, Mateo Falcone buvo apsigyvenęs netolymais tankios, krumais priaugusios girios, ties Porte Vecchio. Jis buvo gana turtingas gyventojas. Pats nieko nedirbdamas, praturto iš auginimo avių, kuriuos valkiozai piemens po aplinkinius kalnus ganydavo.

Metams praslinkus nuo aprašyto čia atsitikimo mačiausi su juomi: jis neturėjo daugiau kaip 50 metų senumo. Mazas, pečiuotas vyras, juodais garbinuotais plaukais, kumpa nosia, plonomis lupoms, didelėms gyvybės pilnomis akims, ruda oda. Gabumą šaudyti turėjo neišpasakytą ir kad ir toj šalyj, kur kiekvienas vyriškis yra šaulys, jis turėjo garbę pirmystės. Visi apie jį šnekėjo, kad jis esąs lygiai geras draugas, kaip ir baisus kerštuolis, vienok jis su aplinkiniais labai gražiai sugyveno ir turėjo vardą labdaringo žmogaus.

Vienok buvo apie jį kalbama, buk Corte, iš kur jis vedė

savo pačią, jis nuožmiai prašalines iš kelio priešą, kurio visi bijojo kaip karęj teip meilėj. Visi kalbėjo, kad tas krito nuo šuvio Mateo. Kalboms aptilus, Mateo apsivedė. Jo pati sunklam apdovanojo jį trimis dukterimis (jis baisiai duko) ir galop sunum, kuriam davė vardą Fortunato. Jis buvo šeimynos viltimi, paveldėju pavardės. Dukters laimingai ištekėjo; jų tėvas galėjo pasitikėti ant šaudyklių ir kardų savo žentų ištikus nelaimei. Vaikičias jau sukako dešimtus metus ir buvo labai gabus.

II.

Rudeniop vienądien, Mateo su savo pačia išėjo į miškus, aplankyti ganykloje savo kaimenę. Fortunatas teipgi norėjo, kad ir jį tėvai leistų drauge su savimi, bet kadangi ganykla buvo per toli, o išėjus nebuvo kam prižiūrėti namų, todėl tėvas jį paliko name.

Gera valanda praslinko po išėjimo tėvų: Fortunatas, atsigulęs ant pievutės, šildėsi prieš skaidrią vidurdienio saulutę, žiurdamas į toli mėlinuojančius kalnus. Jis mąstė, kaip ateinantį nedėdienį bus meliai nuo dėdės miestelyj priimtas, kur buvo užkviestas. Stai gu jo mąstis pertraukė garsas artimo šuvio. Pašoko ir atsiskukė į tą pusę. Keletas šuvių viens po kito sekė pirmąjį, kurie per miškų tankumą artinos kassyk arčiau prie pievutės. Umai išlindo iš miško barzdotas žmogus ir bėgo artyn prie Fortunato. Jis buvo apdriskęs; iš peršautos kojos tekėjo kraujai ir bėgdamas ramstėsi ant šaudyklės. Fortunatas pažino, jog tai buvo valkata, gaudomas per Korsikanišką policiją. Po smurtos kovos jam pasisekė pabėgti, nors girdėtis buvo, kaip kareiviai vėjasi per mišką ir kaskart artinasi, iš kurių nagų visgi jam neišsprukt!

Valkata, prislinkęs prie Fortunato, tarė: „Esi sunus Mateo Falcones?“

— Esu, — atsakė vaikas.
— Aš esu Giametto Sanpiero. Girdi kaip mane kareiviai atsiveja? Paslėpk mane!.. neįstengiu toliau bėgti..

— O ką man tėvas sakys, kad be jo žinios aš tav paslėpsiu?

— Jis sakys, kad gerai padarei.

— Kazi!

— Greit paslėpk! Se, jau ateina!..

— Lukterk kol pagrižs mano tėvas.

— Lukterk? Prakeiktas! į dvi minutes jie čia bus! Šia paslėpk mane, arba aš tav užmušiu.

Fortunatas šaltai atsakė:

— Tavo šaudyklė be šuvio, neturi jų nė pajuostyj.

— Aš turiu durtuvą. —

— Vienok ar tu mane pavytum? — ir parodė vaikišcias kaip jis yra greitas.

— Tu neesi sunumi Mateo Falcones! — sušuko valkata. Argi duosi mane suimti ties tavo grinčios durimis?!

Vaikui pagailo.

— Ką duosi, jeigu paslėpsiu? — užklausė prisiartindamas.

Valkata, pagraibęs šikšniame krepšiuokij, kabančiame pajuostyj, ištraukė penkis frankus kuriuos buvo susigraibęs nusipirkti parakui. Fortunatas nušvito pamatęs pinigą, pastverė ir tarė:

— Nebijokis. Aš tave gerai paslėpsiu.

III.

Skubina išrausė duobę tų stovinčioje kupetoje šieno, į kurią įlindus Giamettui, vaikišcias dailiai aptapeno viršų ir plonai aptaršęs, kad kartais valkata neuždustų, uždėjo ant viršaus katę su katukais. Kas galės susiprotėti, jog toje, nuo sąvaitės nejudintoje kupetoje butų įlindęs tik dabar pabėgęs valkata! Apsidarbavęs, Fortunatas, pamatė, jog ant kelio yra pėdsakos kraujo. Greitai apibarstė tą balta smiltimi, ir

atsigulęs vėl prieš saulutę kaip niekadėjas šildėsi.

Akišmirksnyj išsigrudo iš miško šeši vyrai, kareiviai, su rudais uniformais geltonai apvedžiotais, po vada adjutanto Teodore Gambo, giminaičio Mateo Falcones. Adjutantas buvo apylinkėj žinomas drausulis, visi valkatos jo baimijosi, — jis keletą iš jų buvo suėmęs.

Prisiartino visa gōveda prie Fortunato, kurs juos pamatęs nė nekrustelėjo. Teip mokėjo nuduoti!

— Kaip einasi, brolyti? — tarė adjutantas Fortunatui. — Kokis tu išaugai! — Ar matei čia nesenei praeinantį žmogų?

— Neėsmi teip didelis, kaip tamsta, mano brolau, — atsakė kudikis, — nesididžiuojant.

— Tas ateis su savo laiku. Vienok — argi nematei praeinantį žmogų? sakyk man.

— Ar aš mačiau žmogų praeinantį?

— Teip, žmogų su smaila juoda aksomo kepuraitė ir brusliotu išsiuvinėtu raudonai ir geltonai?

— Žmogų su juoda aksomine kepuraitė smailu galu ir su brusliotu išsiuvinėtu raudonai ir geltonai?

— Teip, teip — sakyk greit, neatkartodamas klausimų.

— Širyt prajojo pro šalį M-lle Cure ant širmio, Piero. Ji klausė ir manęs kaip tėvui einasi, aš jai atsakiau...

— Nagi, velniuke! tu juokavoji, nevidone; sakyk, greitai, katruo keliu nuėjo Giametto, nes aš jo jieskau ir žinau, kad jis šituo keliu atėjo.

— Kazi?

— Kazi! — suriko adjutantas. — Aš žinau, kad tu jį matei,

— Ar-gi galima matyti praevius ir miegant?

— Tu nemiegojai, nevidone; šuviai turėjo tave išbudinti!

— Tai tu mislini, mano brolau, kad tavo šaudyklės jau labai garsiai šauja? Mano tėvo šauja daug garsiau.

IV.

— Kad tave ir velnias griebtų! Aš žinau, kad tu matei Giametto. Gal pats kur jį užslėpei. Draugai! apžiurėkite nuėję grįžion, ar nėra mus žmogaus tēnai. Jis vilkoši viena koja, o gerai žino, nevidonas, kad teip šlubuojant blogai butų jam pasiekus ir girią. Čia jis yra, nes ir kraujo pėdsakos čia baigiasi.

— O ką sakys tėvas — tarė Fortunatas — kai dažinos, jog jam name neesant landžiojo svetimi po grįžią?

— Nevidone! — sušuko adjutantas, stverdamas jį už ausies. Ar tu žinai, kad aš galiu tau padaryti tą, kad tu uždainuosi kiteip? Surėzus su kardo rankena kokią dvidešimts sykių, imsi kalbėti.

— Mano tėvas yra Mateo Falcone, — tvirtai atkirto Fortunatas.

— Ar tu žinai, tu niekše, kad aš tave galiu nugabenti į Corte arba Bastiją; kad galiu tave sukalti į retežius ir įmesti į kelnorę; aš duosiu galvą nukirsti, jeigu nepasakysi kur yra Giametto Sanpiero!

Vaikisčias garsiai nusikvatojo išgirdęs tą juokingą pagrūmojimą ir tik tiek atsakė: — Mano tėvas yra Mateo Falcone.

Vienas iš kareivių patyloms tarė adjutantui: — Žiurėkite, kad ne suvaidytumet su Mateo!

Matomai, Gamba susigėdo. Tykia kalbėjosi su savaisiais, po iškretimo grįžios. Iškrėtė greit, nes Korsikos gyventojų bazužės teturi vos po vieną kambarį, kuriuose, išimant skuomę, suolus, vieną arba porį dežių (skrynių), medžioklės įnagius, virtuvės padargus nelieka daugiau nieko. Vaikišcias zaidė su katukais ir džiaugė, jog sumaišė uostikų pėdas.

Vienas iš kareivių priėjęs prie kupetos šieno įsmeigė į ją durtuvu ir ištraukęs net pats pečiais patraukė, lyg, pats iš

savęs nusidyvydamas, kad jiesko tų kur buti negali. Nieks nesujudėjo. Ant vaikišcio veido netruktelėjo nė gisla. Adjutantas su kareiviais baisiai nusiminė. Jau dairėsi į miškus grįžti atgalios iš kur atėjo. Adjutantas matydamas, kad joki bauginimai ant Mateo sunaus neveikė, pamėgino jį paeiti kiteip.

— Brolyti — tarė jis — matau, jog esi labai akylas vaikas. Neabejoju, kad su laiku dar augščiau pakilsi. Vienok tu labai nedailiai su manimi zaidi. Nebuk tu sunumi mano pusbrolio Mateo, — tepa-giebia mą velnias! — aš tavęs čion nepalikčia!

— Ba-a! atkirto vaikišcias.

— Vienok sugrižus mano pusbroliui Mateo, aš jam viską papasakosiu, ir jis tave už melą nuplaks teip, kad net eis kraujai.

— Kazi?

— Pamatysi! — bet luktelk — tu esi mandagus vaikas, štai ką aš tau duosiu.

— O aš tau, mielas brolau, patarčia, kad tu pasiskubytūmi vyti Giametto. Jis atsidurs girioje, ir tada nė dešimts tokių smarkunų, kaip tu, jo nesuras.

(Uzbaiga bus.)

Isz visur.

Angliški laikraščiai praneša iš pietvakarinės Aprikos, jog težemiečiai hotentotai išmušė 113 vokiškų kolonistų. Jie neišpasakytai neapkenčia vokiečių ir butinai nori jų globą nusikratyti.

Amerikoniška kariumenė, respublikoje San Domingo, 14 kovo, prazudė daugiau kaip 100 kareivių, mušyje su pasikėlėliais, nors vienok įėmė provinciją San Pedro de Macros.

Visa pietinė Amerika, k. t.: Brazilija, Bolivija, Argentina,

Ecuador ir Chile, padariusios slaptą sanryšį, dėl bendros kovos prieš Šiaurinės Amerikos Valstijas. Joms baimę įvarė gandas apie ketinimą priglausti Panama prie Š. Amerikos.

Iš Varšavos lenkiški laikraščiai praneša apie kassyk didinančiąsi žydų išėivystę. Jie keliauja Aprikon ir Amerikon.

Carui liepiant tapė uždengta keletas Suomijos (Finijos) miestuose viešbučių. Mat jų savininkai nenorėjo įleisti po savo pastoge naujai išskirtų urėdninkų, caro tarnų, ant vietos senųjų.

Mieste Baku, ant Kaukazo, tulas armėnų kunigas, parsidavėlis carui, atlaikė už jį iškilmingas pamaldas ir paėmęs į rankas „Dievo kuną“ užgiedojo „Bože caria chranī“, bet tuom tarpu kas-žin-kas metė jam po kojų dinamitą, kurs plyšdamas užmušė dvi ypatas ir daug suzeidė. Ištvirkelio kunigo vienok neužmušė. Tur but „Dievas“ išgelbėjo.

Randavi Maskolijos laikraščiai praneša, jog praėjusiuose metuose Suomijoje tapė neprišaukta kariumenėn 7,681 vaikas. Matyt, kad suomiečiai toli gražu dar nepripažįsta caro už „batiušką“ ir nemato reikalo jo ginti.

Maskolijos ministras Vidaus Dalykų uždengė armėnų laikraštį „Kvali“ ant visados, rusiškus: „Viestnik Juga“ ant pusmečio, „Jugo-Zapadnaja Nedielia“ ant 8 mė., „Enisiej“ ant 3 mėn. ir „Uralec“ teipgi ant 3 mėn. Matyt, kad maskoliškus laikraščius apėmė labai paoringa carizmui dvase, kad teip ant jų užsisėdo.

Ateinančiuose metuose po visas katalikiškas bažnyčias bus apvaikščiojamas stambus

jubilėjus. Mat pripuola net 3-jos sukaktuvės: 50-metinė — pripažinimo Marijos už nekaltai pradėtą, 900 metinė — uždėjimas tulo bazilenų klioštoriaus ir 1,300-metinė — nuomirimo popiežiaus Griegoriaus Didžiojo. Atlaidų bus — be saiko, bet ištikimi krikščionys turės pasikratyti ir kišenių dėl aukų.

Suomijos general-gubernatorius užgynė miestų viešbutininkams, salioninkams ir kitų viešų priestogių savininkams užgesinėti ant nakties žiburius ir uždangstyti langus. Mat policija ir šnipai turi matyti ar nėra kur susirinkusių suomių patrijotų.

Paryžiuje, Prancuzijoje, maskoliai-studentai sugavo ant savo susirinkimo tris Maskolijos šnipus, kurie tėjimo į viską, ką jie šnekėjo ir slaptai ant popieros užrašinėjo. Iš jų atėmė visas popieras, nutraukė jų paveikslus ir davė kiekvienam po smugį išmetė laukan.

Vienas Varšavos žydiškas laikraštis persergėjo savo bendragenčius, kad apsisaugotų nuo tulų agentų, kurie tapo nusiųsti iš Amerikos Varšavon, pargabenti dikčiai „gyvo tavoro“ į St. Louis, ant laiko visuotinos parodos. Pirkliai „gyvu tavoru“ (merginomis) išdalinę savo agentams 25,000 dolerių, ir paskyrė iš kurių viešpatysčių koks skaičius merginų turi buti pargabentas.

Itališki laikraščiai praneša, jog didis trukšmas pasidarė Romos Vatikane, kur tapė susėkta suokalbė nuzudyti popiežių. Pergandintas popiežius šaukėsi prie valdžios, kuri apstatė visą Vatikaną kareiviais. Nepaduoda dar keno tarpė tas suokalbė atrastas, bet turbut kardinolų, kuriuos naujas popiežius dikčiai sutvarkė.

AUSROS' DRAUGYSTĖS REIKALĖ!

„Aušros“ draugystė maloniai praneša lietuviškai visuomenei, kad ji aplaikė milžinišką auką į savo išdą, iš kurios bus nementka nauda dėl visuomenės. Tą tai auką suteikė visiems lietuviams žinomas ir guodojams už savo darbus p. J. Šernas, „Lietuvos“ redaktorius, kurs per ilgus metus savo darbavimosi „Lietuvos“ redakcijoj surinko ir parašė daug lietuviškoje kalboje. Dabar jis už tą savo sunkų darbą pareikalavo nuo išleistojo tų visų knygų p. A. Olševskio penkto nuošimčio kiekvieno išleidimo jo visų parašytų knygų, kurias p. J. Šernas aplaikęs padovanojo „Aušros“ dr. tei. Skaitlius egzempliorių padovanotų knygų yra sekantis: „Geografija“ 100 egzempliorių, kožas po \$2,00; „Mokslas apie žemę ir kitus svietus“ 100 egz. kožnas 75 c.; „Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos“ 100 egz. konas 35 c.; „Etnologija arba mokslas apie žemės tautas“ 50 egz. kožnas po \$2,00; „Senų gadynių išnykę gyvi sutverimai“ 50 egz. kožnas po \$1,00; „Kaip gyvena augmenys“ 50 egz. kožnas po 35 c.; „Gamtos Istorija“ 50 egz. kožnas po 50c.; „Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus“ 50 egz. kožnas po 40c.; „Iškur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir augmenys“ 50 egz. kožnas po 20 c.; „Rankvedis gromatų rašymui“ 100 egz. kožnas po 40 c. Taigi iš viso paaukauta knygų už \$572,50.

Už tokią auką „Aušros“ draugystė išreiškia p. J. Šernui didelę padėką, nes dar iki šiol tarp lietuvių nesiranda, kad kuris butų tiek naudos padaręs dėl tautos ir visuomenės, kiek jis padarė. Jo raštai yra pilni mokslisų išvaizdžiojimų, naudingų pamokinių ir su jais lietuvių, nementkai jau yra apsipazinę. Teip-

gi ir šitos jo parašytos ir paaukautos „Aušros“ draugystei knygos, visos yra mokslisų vertės ir turi nemažą vertę, todėl kiekvienam lietuviui veltumėm tas knygas perskaityti. Tikimės, jog lietuvių pirkėtas knygas su dideliu noru, kadangi iš to bus dvejopa nauda: dėl savės, nes apturės nemažos vertės mokslisų knygą, ir dėl visuomenės, nes tie pinigai paimti už knygas eis ne ant naudos kokios vienos ypatos, bet ant naudos visuomenės, tai-gi ant sušelpimo besimokinančios jaunuomenės. Todėl visi lietuvių, reikalaujanti augščiau paminėtų knygų, lai atsišaukia į „Aušros“ draugystę. Pinigus galite siųsti ant vardo „Aušros“ draugystės prezidento D-ro A. L. Graičuno, 167 W. 18th st. Chicago, Ill.

„Aušros“ draugystė.

P. S. Malonu butų, kad tą teiktųsi atkartoti ir kiti lietuviški laikraščiai.

Padėkavonė.

Širdingai padėkavoju S. L. A. kuopoms ir pavieniams už sušelpimą manęs nelaimingo elgetos. Gavau pr. m. 17 spalnio 25.92, o dabar š. m. 12 kovo 54.04, viso pasidaro 79.96. Su guodone Jonas Banis, Mt. Carmel, Pa.

PUIKUS BALIUS.

Dr. V. Kudirkos Dainininkų Draugystės, Panedėlyje 4 dieną Balandžio 1904m. (ANTRĄ DIENĄ VELYKŲ) Prasidės 4-tą valandą po pietų SALEJE F. Zdanavičiaus, Plymouth, Pa. Muzika grajjs kuo linksmiausia. Užprašome visus lietuvių ir lietuvaite vietinius ir iš apielinkės pribut ant to puikaus pasilinksmini-mo. Įženga į salę 25c.

KOMITETAS.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tęsa.)

Atsitikimai XII šimtmečio.

Tame šimtmečiuje nemažą įtakmę ant Lietuvių istorijos turėję yra *Kryvičiai* arba *Krėvieniai*, gentė skaitlinga ir plačias žemes apgyvenanti, garsi tykiais draugijos darbais, o religijoje besivienijanti su Lietuvių tauta, taip jog prātę buvo keliones atlikti į šventvietes Žemaitijos ir Kuršo, idant dievams pasimelsti. Jie gyveno išilgai rubežius pietinės ir rytinės Lietuvos, nuo Niamūno iki Drujai, beje rytiniam galui Žemigalos. Ašmenės paviatė kuomet buvusi drutvietė Krėva, ir pietuose nuo jos kaimas Krevsk, primena vyriausios gentės sodybas. 9-tame amž. po tiesiai pusei Dauguvos jie lošia rollę tarp šiaurinių Slovenų, kur Izborskas buvo jų vyriausiu miestu, į šiaur-ryčius siekė Dnieprą, nes Smolenskas buvo miestu Kryvičių; prie augštutiūio Niamūno turėjo savo sodybas artymais Novogrodko, ką liudyja vietovė Krėvičių, prieš ištaką upės Gavijos, ir tenykščiai kaimiečiai. Regimai sodybos Kryvičių siaura juosta tarp Lietuvos ir Baltgudijos traukėsi iš pietų į šiaurę, ir sudarė respubliką, padalintą ant mažų valdynių, susigiminiavusių savo tarpe. Kad Rusijos monarchija tapė įsteigta, Izborskas, Polockas, o po tam ir Smolenskas atiteko jai. Polockėnai, atskyrą liaudis, pateko apie pusę X amž. tulam Rogvolodui, kurs gyveno Polocke ir buvo pažadėjęs d. kunigaikščiui Kyjevės Jaropolkui savo dukterį Rognėdą; turėjo teip gi du sunu. Vaiduose Jaropolko su Vladimiru jis turėjo imti dalyvumą, nes Vladimiras troško atsikeršyti jo šeimynai; pirma jis pareikalavo rankos Rognėdos, bet kad toji atsakė, jog ji „nenuaus apvalynės sunui nevalninkės“, jis užpuolė ant Polocko su didele kariūmene, paskerdė Rogvolodą su jo su sunais, Rognėdą varu paėmė už pačią, ir Polocko provinciją pavertė į Novgorodo valdynę. Iš Rognėdos prigimė Vladimirui sunus Iziaslavas, kurį tėvas drauge su motina išvijęs, apdovanojo žeme Kryvičių, esančia vidurine dalimi kunigaikštystės Minsko, su naujai pastatydinta sostapyle Iziaslavu, šiad. Zaslav, netoli Minsko, apie 986 m. Kada Vladimiras dalino žemes tarp savo sunų, Iziaslavui jis pavedė kunigaikštystę Polocko su visa Kryvičių šalimi. Iziaslavas mirė 1054 m. Sunus jo Bracislavas miręs buvo jau 1021 m. To-gi sunui Vseslavui pateko valdžia Polocko, kada numirė jo dėdė. Tasai prastojo didesnę dalį savos kunigaikštystės, tai padalinimu saviems sunams, kurių buvo septyni ir viena duktė, ir per patekimą Rusijos pas augštutinę Viliją į rankas Užvilijškės Lietuvos, teip jog sunus jo Sviatoslavas arba Jurgis (+1146) visai mažą beturėjo kunigaikštystę Polocko, kurios nesisekė 1129 m. Mstislavui atgal priglausti prie Kyjevės kunigaikštystės. Polocke prasidėjo imtynės tarpe viečės ir kunigaikščių šeimynos; kunigaikščiai tankiai permainomi buvo. Teip-gi Minskas užginčijo Polockui pirmystę ir skaitė save galva pietinės Kryvičių šalies. Išguitus kunigaikščius neretai rėme mažesniejie miestai, kaip Druckas, Sluckas ir k. Ir teip žemės Polocko palengvo trupa į mažesnes dalis, ir vėliaus randame kuni-

gaikščius Vytebske, Iziaslavle, Lagaiske, Drucke, Slucke, Striezeve, Novogrodke, Gartenoje, Klecke, Oršoje, Svysločiuje, Lukomoje. Heinrichis Latvys sako, kad 1204-1224 Vokiečiai turėjo susidurimus su Rusų kunigaikščiais Padauguvuose, kurie iki 1211 m. pripažindavo viršenybę Polocko: beje su Vesceke (Veczkumi) iš Kukuenois (Kokenhuzen) ir Vissevalde Gercikėje. Prie tokių aplinkybių spėkos Kryvičių sutrupintos buvo, ir viečės ar kunigaikščiai savitarpinėse imtynėse šaukdavosi į pagelbą susėdus — tai Kyjevą, Černygovą, Smolenską, tai vėl Vokiečius ir Lietuvius. Teip, jau pusėje XII amž. Garteno kunigaikštis Volodarius Gliebovyčius, su pagelba susėdiškų lietuviškų valsčių, pastoja gresmus saviems gentainiams, ir 1159 m., kada visi Polocko kunigaikščiai sulygo ant suteikų, Volodarius atsisakė, ir 1162 m. jis su Lietuviais sumušo kariūmenę Polocko kunigaikščio Rogvolodo Borisovyčiaus ir privertė jį atsisakyti nuo viešpatavimo Polocke, o 1167 m. jis įėmė Polocką ir išvyjo iš ten kunigaikštį Vsevolodą Vasilkovyčių. 1180 m. Lietuvius raudame vaiske jo priešgynos Vseslavo Vasilkovyčiaus. Teip-gi Vsevolodas Gercikėje netik sudermėje buvo su Lietuviais ir gelbėdavo jiems palei savo miestą pereiti per Dauguvą dėl antpuolių ant Vokiečių Vidžiamyje bet ir apsidėdė su dukterimi lietuviško vado Dargeručio ir pripažino ant savęs viršenybę, kaip Heinrichis Latvys liudyja. Mat, tuomet Plėskava su Izborsku buvo atskira valstija; Gercikėje buvo teip-gi atskyras valdymieras; Žemgaliai buvo nepriegulmingi; kunigaikštystė Lietuvos Užvilijškės pietinius parubežius Žemigalos ir Braslavą užėmusi buvo; Smolenskas, Vytebskas, Minskas turėjo savus viešpačius. Todėl Jurgis beveik vien Polockėnus paliko saviem sunam: Viačislavui ir Dovydui. Tie, mirdami be vaikų, paliko liaudei ant valios apsirinkti kokią norint valdžią: Polockas, pastojos valnu miestu, o kunigaikštystė — respublika, po valdžia 30 senatorių; pakorino varpą, sušaukiantį žmones į viečę ant apsvarstymų.

Kreipkimės dabar į Rusiją. Raginant Vladimirui Monomachui, 1095 m. tykos laike Rusai išpjovė Polovecus iš pasalų antpuolę, už ką tie užpuolo ant Rusijos viską naikindami ir apgulo Perejaslavlių. Rods Polovecus Vladimiras su Sviatopolku sumušo, tačiau anų tuntos po vada Boniako nudegino priemiestį Kyjevės, aprubavojo pečerskį klioštorių, užmušo zokoninkus. Tad Rusai Boniaką įpainiojo į karę su karaliumi Vengrijos, kuri, nors pasekminga, vis-gi apsilpnino spėkas Boniako. Potam Vladimiras, 1101 m. Polovecus sumušo pas Suteń. Už tai-gi Lietuva galėjo sau rami buti prie nusėusio Živibundo; bet už tai Erdivilaz, vienas iš sunų Mantvilo, surinkęs kariūmenę iš Žemaičių, Prusų ir Getvingų 1103 m. įsiveržė į aplinkes Slonimo ir, tas nusriaubęs, grobį parsigabeno be jokios baudos.

Tuomi tarpu Žemigala, mokėjusi duonį kunigaikštystei Polocko, kratėsi nuo svetimo jungo, ir todėl kunigaikštis Vseslavas 1106 m. pasiuntė savo sunus, Jurgį ir Dovydą ją užimti. Žemgaliai, pasikvietę Lietuvius į pagelbą, į plėnį sumušo Rusus, kurių kritę 9000. Žinoma šalis pasiliko nepriegulminga.

Rusijoje d. kunigaikštis Sviatopolkas Iziaslavyčius glamonėjo žydus, bet jam mirus, Vladimiras Monomachas 1113 m. išleidė įstatymą, po išmušimo Žydų Kyjevoje, kad Žydai ant visados išsikraustyti iš Rusijos, kur jie pirkliavo ir pa-

lukiavo. Tad neabejotina, kad dalis jų atvyko į Peluzę ir apsigyveno.

Minske tam laike viešpatavo kunigaikštis Gliebas, neramus žmogus ir šykštuoklis, kuris engė gyventojus. Gyventojai buriais danginosi į Uzvilijškę Lietuvą. Todėl Gliebas tankiai antpuldinėjo Lietuvą, kartais iki Dzitvai, gaudydamas kaimiečius į nevalę. Tad 1114 m. Živibundas su didoka kariumene apniko neprietelių, nudegino Minską. Nežiurint į tai, Minsko kunigaikštis vienval engė šalis nuo Pripeties iki Dnieprui, nuo Dauguvos iki Niamunui, ir žmones pardavinėjo į nevalę. D. kunigaikštis Vladimiras liepė metropolitui Gliebą iškeikti, bet kad ir tai negelbėjo, jis pasiuntė savo sūnų Jaropolką su kariumene, kurs Gliebą sumušo pas Beržuną ir potam išardė Drucką, vietą pirklybos su nevalninkais, o gyventojus perkeldino į naujai pastatytą drutvietę Novgorodką 1116 m., vadinamą pirmiaus Želną, kuri pastojo veliaus sostapylyje lietuviškos už-niamuniškės Rusijos. Živibundas dalyvumą esąs ėmęs toje kelionėje ir įsteigime miesto.

Mirus Vladimirui Monomachui 1125 m., Polovcai antpuolė ant Rusijos; tad sunus jo Mstislavas, sutraukęs savus kareivius ir pagelbą nuo susiedų, Polovcus pergalejo ir išvyjo 1127 m. į anapus Dono ir Volgos, ir nuo to syk pasiliovė jie gresmus bebuvę. D. kunigaikštis labai pyko, kam Kryvičiai nėjo į tą karę ir dar Lietuvius atkalbino nuo dalyvavimo. Surinkęs didelę kariumene, pasiuntė prieš Kryvičius 6 tuntus po vada savo brolių: Viačislavo iš Turovo, beje Pinsko, Andriaus iš Vladimiro; sūnų — Iziaslavo iš Kursko, Rostislavo iš Smolensko, švogerio Vsevolodo Dovydavvyčiaus iš Gartino (labai seno miesto, rasi iš 5-to amž.), ir Viačislavo Jaroslavyčiaus iš Klecko. Apart to Vsevolodas Olgovyčius, vedinas Torkus, apniko Borysovo miestą, Iziaslavas paėmė Lagaiską; potam susivieniję visi apgulo Zaslavą, gimtinį miestą Rognėdės, kurs pasidavė ant sąlygų, kurias sulaužė užėmėjai. Polocko provincija tapė pergalėta, Kryvičių kunigaikščiai, suimti, tapė išguiti į Caregradą, o Iziaslavas, sunus d. kunigaikščio, įsviešpatavo Polocke ir Minsko kunigaikštystėse. Teip tad nepriegulmė Kryvičių žemės puolė, religija ir tiesos ir valnystos tapė atmainytos, prietikiai su Lietuva tapė sutraukti. —

Lenkijos karaliui Vladislavui Hermanui pasimirus 1102 m., vaikai jo ėmė prieš viens kitą kariauti. Boleslavas Kreivaburnis, dar prie tėvo gyvos galvos, nesykį vajojo su vakarų ir šiaurės susėdais; teip 1101 kilo karė šiaurėje Mozurijos. Lietuviški Rusiai, susivieniję su Kryvičiais, gyvenančiais po abiem pusėm augštutinio Niamuno (Minsko rėd.), teip gi su Prusais ir Pamarėnais, užpuolė ant Lenkų, bet narsus jaunas Boleslavas perskyrė ir sumušo Rusių talkininkus, o Rusiai neišsilaikė prieš daug didesnį skaitlių Lenkų, turėjo jieskoti prieglaudos savo tėvynėje, tad Lenkai juos ir čionai užklupo, ir jie buvo priversti susitaikinti ant sunkių sąlygų taikos, nors tyka neilgai tęsėsi, nes abi pusi tykojo progos, idant, pasinaudodamos iš neakylumo prieš, ką nors nuo jo pasiplėsti.

Prusai vienval nešė pagelbą Pamarėnams, kylantiems prieš Lenkus, teip 1108 m. Gnievomirui iš Čarnkovo kalbinant, Prusai įsimaišė į Pamarėnų maištą ir gan gerai išėjo. Vėl 1112 m., kada Prusai drauge su Pamarėnais, padarę užpuolį ant Mozurijos, grįžo atgalios ir pakeliui išėjosi sustoję,

netikėtai jie tapė užpulti Lenkų, kurie didelę jų dalį išpjovė, visą grobį atėmė, daugelį gi kareivių paėmė į nelaisvę. 1113 m. vėl randame Prusus kariumenėje Pamarėnų, kovojančių prieš Lenkus pas Naklą, kur Boleslavas Kreivaburnis laimėjo didelę pergalę. Karalius, įnirtęs už tolydinį vienyjimasi Prusų su Pamarėnais, stropiai bet paslaptai rengė ant jų karžygą 1115 m. „Boleslavas įsigriovė į jų žemę žiemos mete, ledu užšalusiu azerų ir pelkių, kurs buvo vienutėlis kelias į jų kraštą; bet persikėles per azerus ir balas ir pasiekęs apgyventą šalį, jis negalėjo apsistoti ant vienos vietos, jis negalėjo užimti nė pylių nė miestų, kurių ten su visu nėra, nėra kraštas apgintas yra tiktai prigimtu padėjimu savo, darydamas salas tarp azerų ir balų; visa žiamė padalinta ten per burtą ant paveldėtinio naudojimosi gyventojams žemdirbiams. Ir teip, karingas Boleslavas, perėjęs įvairiose linkmėse per šalį tos barbariškos (?) tautos, surinko milžinišką grobį, išvedė į nevalę nesuskaitytinus vyriškius ir moteris, vaikus ir mergysčias, nevalninkus ir nevalninkes, nudegino daug kaimų ir trobų, ir be kovos, su grobiu sugrižo į Lenkiją” (Martin Galus).

Boleslavas Kreivaburnis, norėdamas atsiliuosuoti nuo užpuolių Pamarėnų, paskyrė jiems už savo vietininką Šventapelką, vyrą sugabų, bet puikų ir godų valdžios, kurs neužilgo — 1119 m. — pakėlė maištą prieš Lenkų karalių, o kuriam Prusai atėjo į pagelbą. Boleslavas, įveikęs priešus, visą savo pagiežą atkreipė ant Prusų, ir, prijungdamas prie savo viešpatystės, paėmė į tvirtus savo nagus parubežines Prusų skrytis. Ant ilgo dabar Prusai aptilo ir nedrįso pakilti prieš Lenkus.

Užstojęs Lenkų karaliumi 1140 m. Boleslavas Garbiniuo-tis užsimetė Prusams įteikti krikščionišką tikėjimą. Matyt su Prusais jis elgėsi žmoniškai, nes tiejie netik nekėlė prieš jį maišto, bet dar dalyvavo jo karėse (1156 ir 1157 m.) su ciesoriumi Pridikiu. Potam 1164 m. Boleslavas Garbanius atvyko į Prusų žemę su gan didele kariumene, turėdamas su savim daugelį kunigų ir apaštalų. Prusai, nepasirengę ant tokios karės, pasidavė Lenkams ir Boleslavas apgarsino tą syk tokias tiesas: kas nepriverčiamas priims krikštą, tas ne-nustos savo savasties ir pasiliks liuosu gyventoju, o kas krikš-to nenorės priimti, bus baustas mirtinai arba amžina nelaisve. Prusai priėmė krikščionystę ir paskyrė nekurią duoklę Lenkų karaliui. Bet neilgam tai buyo. Vos tik Boleslavas apleidė Prusų žemę ir sugrižo į savo tėvynę dėl apmalšymo naminės netvarkos, Kryvių Kryvaitis drauge su savais kunigais prikalbino Prusus grįžti prie savo tėvų tikėjimo ir perprašyti dievus atsakančiomis aukomis. „Išsiųstieji dėl atvertimo Prusų kunigai vaikštinėjo po pagonų šalį skersai ir išilgai atversdami visus tuos, kurie negalėjo nuq jų pabėgi, nėra ne su pagelba kryžiaus, bet su pagelba nešamo paskui jų ginklo, atvertimas vyko. Koku ten budu atvertimas neįvyko, vis-gi padėtas tapė pamatas, ant kurio krikščionybė ten galėjo išibuti ir išsikerėti. Vienok kitaip stojosi, nėgu tikėjosi, ir tai nevien iš religiškos, bet teip gi politikiškos pusės. Boleslavas pasikliaudamas, kad kunigai pamušimą Prusų, ginklu įvykusį, per pamokymą tikėjimo amžinai sudrutins, pats su savo kariumene atsitraukė iš šalies, o kunigai be priežiūros

(Toliaus bus.)

Aukos kankintiniams.

Scranton, Pa. Lelevelio d-stė	2,00
Philadelphia, Pa. surinkta per Ukėsų Kliubą:	
J. Rukevyčius	25
J. Gaidamavyčius	25
J. Rukevyčius	25
L. Laurinaitis	25
P. Šukis	25
M. Zaleckas	25
J. Zukauskas	25
F. Sivka	25
J. Janeliunas	25
Smulkesnių per 25 c.	3,70
Išimant 3,05 lieka	2,00
Forest City, Pa.	50
Hudson, Mass.	
K. Štokus	50
M. Rimkus	35
V. Tamasonis	50
A. Sebeika	25
Smulkesnių per 25 c.	1,40

Viso 3,00

Philadel., Pa. per S. Dambrovskį 5,00

Buvo \$717,37

Nusiųsta: į „Kankinių Kasą“

A. Janulaičiui Sveicarijoj 158,25

Lieka izde \$571,62

Aukos mokslaeiviams.

Scranton, Pa. Lelevelio d-stė	4,00
Philadel., Pa. surink. Uk. Kl.	3,00
Philadel., Pa. ant social.prakal.	2,94
Forest City, Pa. ant vestuvių	
J. Adomaičio:	
J. Šubskis	25
J. Pėdas	50
V. Jucevyčius	25
J. Gulbinas	25
Smulkesnių per 25 c.	75

Išomus 1,50 lieka 50

Buvo \$7,25

Viso \$17,69

Ant kelionės liet. delegato į Nyderlandiją.

Scranton, Pa. Lelevelio d-stė	3,37
Philadel., Pa. Ukėsų Kliubas	5,00
Forest City, Pa.	50

Buvo \$255,86

Viso \$264,73

Aukos A. Viztaliui.

Scranton, Pa. Lelevelio d-stė	1,00
Philadel. Pa. surin. Uk. Kliubo.	95
Forest City, Pa.	50

Buvo \$42,11

Sykiu \$44,56

Ant pardavimo

pigiai dvi stubos ir stėbėlys ant 50 loto. Dasizinkite pas:
1 W. Wall st. Plymouth, Pa.

Susirinkimai.

Pittston, Pa. T. M. D. k. 10 balandžio, 3 po pietų, svetainėje J. Andriūšio, N. Main str. 193. Teiksitės visi sąnariai pributi.
Sokr. J. P. Czepulis.

Brooklyn, N. Y. Sim. Daukanto dr-ė, (k. S. L. A.) kvartalną susirinkimą 7 balandžio, 8 vakare, svetainėje 73 Grand str. Užkviėiamie pributi visus sąnarius ir norinčius jais tapti.
Komitetas.

Shenandoah, Pa. S. L. A. k. 2 balandžio, 3 po pietų, Wilkinson'o svetainėje Main ir Lloyd str. Užkviėiam visus sąnarius pributi ir užsimokėti bertaininę duoklę.
Sokr. A. Jurevyčius.

Pajieszkėjimai.

Elžbieta Atkočiūnėnė, su dviem vaikais: Kazimieru ir Povilu, atvažiuo ant laivo „Pretoria“ Kovo 6, 1904 m. yra sulaukyti ant Ellis Island lyg jos vyras, Petras Atkočiūnas, vėliaus gyvenęs po Nr. 1234 E. Water str., Mahanoy City, Pa., atsišauks, kiteip, visa šeimyna bus gražinta atgal.

Atsišaukiant visada reikia minėti vardą laivo ir dieną atvažiuavimo.
V. Jankaukas.

Pajieskau savo brolių, Prano ir Juozų Aleksukų, Suvalkų gub., parapijos Lubavo, kaimo Kupavo. Kas apie juos žinotų, ar jie pātė, teatsišaukia ant šio adreso:
Ona Aleksutė,

207 Conaway st., Baltimore, Md.

Pajieskau savo pusbrolių: Kazimiero ir Jono Petravyčių, kurie, tris metai atgal, gyveno Pensylvanijoje. Jie pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Antanas Neverdauskas,
20 Oxford st., New Britain, Conn.

Pajieskau Antano Jociaus (kurs vadina savę kunigaikščiu ir moka apie 12 kalbų), augštas, liesas, sulinkęs, ilgos plonos kojės kaip žiogo, po apatine lupa turi juodų plaukų kuokščiuką, žiurėdamas kitam į akis vis ašaroja. Kas kur jį užtėmys ir duos man žinę, gaus \$10 nagrados. Žines siųskite ant šio adreso:
O. D. 1535 Vine st.

Cincinnati, O.

Ballus!

Wilmerding, Pa. kelia dr-tė Lietuvos Sąnų 7 balandžio, š. m. ant Turner Hall, Braddock, Pa. Prasiėdės 7 vakare. Įžanga vyrams 50c, merginoms dykai. Meilingai užkviėiam visus vietinius ir aplinkinius.
Komitetas.

Didelis ballus.

New Britain, Conn., tautiškos dr-stės „Žirgvaikio“ atsibus 9 d. balandžio, 7:30 vak., svetainėje „Turn Hall“, Arch st. Muzika bus net iš Vilniaus ir kalbėtojas iš New Yorko. Užkviėiam visus lietuvius ir lietuvaives, vietinius ir aplinkinius. Įžanga vyrams 25 c, merginoms ir moterims dykai.
Komitetas.

Puikus ballus!

Nashua, N. H. dr-tė šv. Kazimiero rengia balių ant 23 balandžio, sabato, ant kertės High ir School gatvių, svetainėje O'Donnell Memorial Hall. Prasiėdės 7 vakare ir trauksis iki vėlybos nakties. Įėjimas vyrams 35 c., moterims 10. Meilingai užkviėiam vietinius ir aplinkinius.
KOMITETAS.

Ballus!

Breslau, Pa. dr-tė Š. Mikolo bus keliamas 4 d. balandžio (2 d. vėlykų) svetainėje p. Baleišio. Užprašome visus lietuvius ir lietuvaives, vietinius ir aplinkinius. Muzika bus kuo puikiauė. Prasiėdės 2 val. po pietų. Įžanga dovanai.
st

O kas čia?

Ar nori knygos, kokios dar lietuviškoje kalboje nebuvo, iš kurios ne vienas gali pasinaudoti: 1) Maiziešiaus mokslas, kurs pamokia daryt visokius stebuklus. 2) Knygelė pamokinanti kaip kazruoti iš pinigų, ir daryti kitas visokias štuks ant kortų, kaip išdėt kortas ir įspėt sau ar kitam laimę ar nelaimę. Abidvi knygos kaštuoja \$1.00. Adresuokit: Anna Intas, P. O. Box 1228, Waterbury, Conn.

Broliai, lietuviai!

Platinkime socializmą, ne vien dėl savo, bet ir visos žmonijos gerovės. Parankiausia platint socializmas dalinant lapelius:

Kas yra socializmas, 100 už 25c.
Pasimokinimas nuo asyly, 50 už 25 c.

Nelaisviai, elgetos, dykaduoniai ir t. t., 25 už 25 c.

Gaunami pas:

K. Rutkus,
731 Lake st. Cleveland, Ohio.

Dėl visu dykai gerymas:

Ar tai reiktu Lietuviams tiek pinigų pragert ant svaiginančių gėrymų? Kad susidėtų tie pinigai, ką praegre per mėnesį, būtų keletas šimtukstančių dolerių, už kuriuos galėtų nusipirkti savo looną Bravorą. Jeigu žmonės gertų po šiuom vardu gėrimą.

„Hydrogen Oxide“ kurs jusų namuose turi rasti, geriant šą laimingiause visiems zinoma gyduolė daugelį ligų prašalina: Turime mes atskires gyduoles nuo, Džiovos, Reumatizmo, Dantų gėlimo į Skorbuto, Papuėkus nugydyt, Plaukų slinkimo, sulaukyti ir sutankyti ant praplikusios galvos, Pleiskanos išnaikyti. Teipgi turime vaistą dėl išnaikinimo plaukų, kad barzda nereiktu skust, arba Moteris turi ant apgimimo ilgus gyvaplaukus, mes esame *Specialistais iš Karaliaučiaus*, ant jusų užklauso duosime greitai atsakymą.

Koenigsberg Med., Co. Specialists.
bx. 160, Sta. W. 220-222, S. 8 st.
BROOKLYN-NEW YORK.

Lietuviškas Kriaučius.

Nauja zinia dėl lietuvių Springfield ir apygardės.

Laikau už pareigą praneštie garbingiems tautiečiams, jogei aš po ilgmetiniam tyrinėjimui ir didžiausiam praktikui, galiausiai pradėjau savo dirbtuvę, kurioj išdirbu visokius rubus, didžiausiam išsirinkime, pagal vėliausius modelius už prieinamą prekę. Mano dirbtuvę randasi ant viešaus V. Raugialio saliuo. Reikalaujantieji kreipikitės prie savo, žydų darbais nesidžiaugsite. Visi pas J. K. Makaucką, ba tas lietuvis visus puikiai aprėdys.

J. K. Makauckas,
807 E. Washington, st.
Springfield Ill.

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgarsinimus „Vienybės“ redakcija neatsako.

Apgarsinimai.

Sziuom pagarsiname jog į red. „Vienybės“ tipo prisiūsta tikiėtų izslaimėjimui 1000 dovanotų p. Naujoko cigarų, naudai mokslaeivių. Todėl norinti gauti tų tikiėtų, tesikreipia į „V.“ redakciją.